

18. 3.
2017

NAŠE VELIKO MALO MORJE

Čeprav majhno, je slovensko morje pomemben del naše naravne dediščine. Je del velikega svetovnega morja, s katerim smo ljudje neločljivo povezani. V njem je nastalo življenje, ki se je v milijonih let razbohotilo v neverjetni raznolikosti.
(spletna stran Prirodoslovni muzej Slovenije)

BESEDA MENTORIC

Pozdravljeni, dragi radovedneži in radovednice!

Pričela se je nova sezona DELAVNIC ZA NADARJENE UČENCE. Letos se bomo srečali tri sobote. Z nami boste učenci od 4. do 7. razreda.

Ker pa smo led že prebili, je prav, da tudi vsem drugim pokažemo, kaj smo počeli.

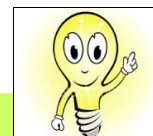
Marsikaj zanimivega. Od reševanja MEGA KVIZA do OGLEDA DOKUMENTARNEGA FILMA in EKSPERIMENTALNE DELAVNICE- EKSPERIMENTALNICE.

Besedo dajemo našim mladim nadobudnežem. Upravičeno rečemo, da smo uživale in da se že veselimo novega srečanja.

Maja, Karmen, Maja, Blanka, UČITELJICE

TEME:

- ✓ MORJA IN OCEANI
- ✓ MORJE NI LE SLANA VODA
- ✓ VELIKA RIBA MAJHNO ŽRE
- ✓ NA POGRNJENI MIZI
- ✓ MORSKA POTOVNJA

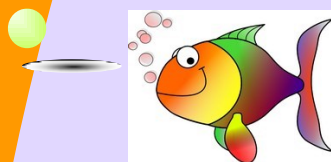
Ekspperimentalna delavnica

MORJE NI LE SLANA VODA

Morje je slano zaradi mineralov, ki so jih reke izpirale v morje. Temperatura vode se z globino niža, pritisk narašča, svetloba pa pojenja. Morski tokovi so kot reke tople ali hladne vode v oceanu. Morje oblikuje podnebje na Zemlji. Plimovanje nastane zaradi privlačne sile Lune, Sonca in vrtenja Zemlje.

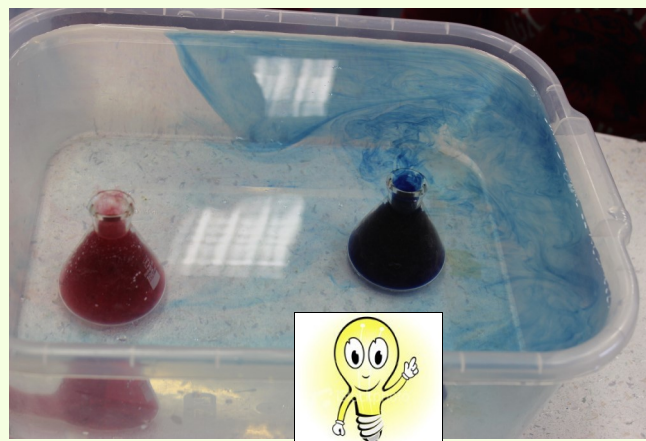

NAŠE VELIKO MALO MORJE

Sobotno dopoldne je hitro minilo. Bilo je zanimivo in zabavno. Najbolj sem užival v eksperimentalni delavnici, kjer smo delali različne poskuse z vodo. V enem od poskusov smo ustvarjali vodne tokove, tako da sta se mešali topla in hladna voda. Ugotovili smo, da se voda, ki je različno gosta, ne meša med sabo. To smo potrdili s tekočinami različnih barv. Zanimiv je bil tudi preizkus z vrvico, soljo in ledeno kepo. Ker sol veže led nase, se je vrvica prilepila na ledeno ploskev.

DAVID VALANT, 6. a

Z morjem imam veliko izkušenj. Z družino vsako leto jadramo po Jadranskem morju, tako da na vodi preživim približno mesec dni. Nekoč je hobotnica mojega prijatelja ugriznila v prst. Nekatere morske rastline in živali poznam, saj smo jih lovili v manjše mreže. Na sobotnicah mi je bilo zlasti všeč to, da smo si ogledali, kako ljudje ropamo morja in kaj bi morali narediti, da bi ohranili naravo. Zapomnil sem si, da lahko jemo celo ribe napihavalke, ki jih znajo napraviti kuharji na Japonskem.

GAŠPER KRSNIK, 5. a

NA POGRNJENI MIZI

Ribje meso je glavni vir beljakovin, z njimi pa se v veliki meri prehranjujejo tako revni kot bogati ljudje.

Ribje meso naj bi jedli vsaj enkrat do dvakrat na teden. Nekatere morske ribe so strupene.

Ribe, ki so na prodaj v ribarnicah, morajo biti označene z imenom in od kod prihajajo. Morsko hrano jemljemo hitreje, kot jo narava lahko obnavlja. Ribe in školjke lahko vzgajamo v gojiščih.

NAŠE VELIKO MALO MORJE

MORSKA POTOVANJA

Morske živali se selijo zaradi hrane, prostora za razmnoževanje ali pa plavajo z vodnim tokom. Vosati kiti se razmnožujejo v toplih morjih, poleti pa se odpravijo v hladna polarna morje iskat rakce. Morski pes orjak je druga največja riba na svetu. 2014 leta nas je v Portorožu obiskal mlad samec morskega psa.

Globalno segrevanje povzroča selitev rib v hladnejša morja.

Nekatere ribe v času razmnoževanja iz morja odplavajo v reke, kjer odložijo jajčeca.

Živalski plankton se podnevi potopi, ponoči pa splava na površino.

Velikokrat sem že preletel Atlantski ocean, saj smo s starši večkrat obiskali Ameriko. Ko sem bil majhen, sem plaval v tako slanjem jezeru, da nisem potreboval rokavčkov, čeprav nisem znal plavati. To mi je bilo všeč.

Na sobotnicah je bilo zabavno in sproščeno. Všeč mi je bilo, da smo reševali MEGA KVIZ in se družili. Komaj čakam na rezultate -morda bom izžreban.

LAN ZAVRŠEK, 4. a

VELIKA RIBA MAJHNO ŽRE

Nekateri organizmi v morju so si sposobni sami izdelovati hrano. Ti so proizvajalci hrane, drugi pa so potrošniki.

Modrozeleni cepplivke so proizvedle prve zaloge kisika na Zemlji.

Nekateri morski polži, morski ježki in ribe se hranijo z rastlinsko hrano.

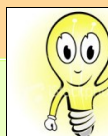
Največji morski plenilci so mečarice, morski psi in tuni. Velike ribe imajo v sebi več strupov, ker se hranijo z mnogo manjšimi živalmi, ki strupe kopičijo zaradi onesnaževanja.

Sobotnice so mi bile zelo všeč. Učili smo se, a vzdušje ni bilo resno. Lahko smo se zabavali in družili. Reševanje kviza je bilo zanimivo, saj gesla niso bila pretežka. Brskali in iskali smo po literaturi, pa tudi z znanjem naravoslovja smo si pomagali.

Zelo všeč mi je bil dokumentarni film Skerry reveals ocean's glory - ki prikazuje čudovit podvodni svet, posnet s potapljaško kamero, hkrati pa opozarja na neekološko ravnanje človeka z naravo. Poleg rib s sodobnim načinom lovljenja morskih živali posnamejo tudi druge žive organizme, ki so nujno potrebni za ravnovesje v morju. Kot biološki odpadki jih nato spet mečejo v morje.

To ni prav.
TIJA KLJUČARIČ, 7. a

GEŠLO MEGAKVIZA:
NAŠE MORJE JE EDINSTVENO

MORJA IN OCEANI

Morska voda pokriva 71 % površine Zemlje. Morsko dno ni ravno. V morju nastajajo podmorski plazovi, pod njimi pa je oceansko dno. Nad dnom so podmorski vulkani in podmorsko gorovje.

Zgodovina zemlje se piše na morskem dnu.

Najvišja flišna stena na Jadranu se nahaja med Strunjanom in Piranom.

Morske globine so še slabo raziskane. Imamo boljše načrte površine Marsa kot morskega dna.

Slovenska obala meri dobrih 46 kilometrov.